

tunut 20 miehen ”soppaporukka” tiesi toistensa nimet. Evaldin Suomessa oloaika ei siten tullut miehittäjien tietoon, joten hän ei joutunut Siperiaan asti. Evaldin vankeuspaikat vaihtelivat, jolloin hän oli vankina Pärnussa, Tallinnassa, Volosovassa ja Porovitsissa, jossa rakennettiin paperitehdasta. Samalla ”työmaalla” oli myös suomalaisia sotavankeja.

Vankeuden jälkeen Evald palasi kotiinsa. Pian sen jälkeen vuonna 1948 Evaldin isä Johanneksesta oli tehty ”kulakki”. Häneltä otettiin pois kaikki irto-omaisuus, maatila ja sen päälle hänet määrättiin vielä kolmeksi vuodeksi Siperiaan. Evald ja äiti lapsineen pakenivat ennen isän kiinniottoa metsään ja Evaldin päälle jäi vain yksi puku, eikä mukaan ehtinyt ottaa mitään muuta omaisuutta. Isä palasi Siperiasta, mutta kuoli jo siitä vuoden kuluttua.

Elämää Neuvosto-Eestissä

Olojen hieman rauhoituttua Evald asui Koigissa perheensä, Liidia rouvan ja poikiensa Andres`en ja Hanneksen kanssa lähellä pois otettua kotiaan. Siihen taloon ei ollut mitään asiaa, vain kerran hän pääsi salaa hakemaan sieltä perheen valokuvakansiot. Myöhemmin Evald Johannes työskenteli monissa eri työpaikoissa ja ammateissa; tallimiehenä, meijerissä lämmittäjänä, Paidessa hautausmaitten tarkastajana. Evaldin

viimeinen työpaikka oli Oisussa, Viron suurimmassa kolhoosissa, ”Estonia” kolhoosissa, jossa tuotettiin sianlihaa ja maitoa. 1960-luvulla Evald rakensi puolisonsa Liidian kanssa talon kolhoosin maalle ja viljeli siellä pienellä pelto-tilkullaan perunaa ja juurikasveja. Pojat kasvoivat ja perustivat perheet, Andres läheiseen Türin kaupunkiin ja Hannes noin 30 km:n päässä sijaitsevaan Adavereen.

Vuonna 1978 Evald jäi kolhoosista eläkkeelle ja asuu edelleenkin kotitalossaan Türin Oisussa, Viljandin tien varrella, yhdessä nuorimman poikansa Hanneksen tyttären Sandran kanssa, joka pitää isoisästään hyvää huolta. Puoliso Liidia kuoli vuonna 2008.

Olen saanut näiden vuosien aikana vierailta lähes 20 kertaa Evaldin ja Liidian luona Oisussa, nyt viimeksi Evaldin luona kesällä 2010.

Mikä piti Evaldin vankeusvuodet ja pitkän neuvostomiehityksen ajan elossa, se oli musiikki ja ”torvet”. Evald soitti kymmeniä vuosia Türin metsäkombinaatin ja Türin kaupungin puhalinorkesterissa. Monipuolisena musii-kin harrastajana Evald laulaa ja soittaa ”torvien” lisäksi pianoa ja klarinettia. Hän toimi pitkään myös Oisun kolhoosin eläkeläisten puheenjohtajana.

Virolainen Suomen-poika ja Viron ”kunniakansalainen” Evald Johannes Alusalu täytti 1.7.2013, 95 vuotta!

Lopuksi

Suomen vapauden ja Viron kunnian puolesta Suomen rintamilla taistelleista lähes 3400:sta virolaisesta kaatui 196 ja kunniamerkeillä palkittiin 260 Suomen-poikaa.

Me suomalaiset olemme kiitollisia Teille, virolaiset Suomen-pojat, kun Te tulitte tänne sota-aikana puolustamaan yhdessä omien naistenme ja miestemme rinnalle Suomen kansaa ja sen itsenäisyyttä!

Virossa oli 2.9.2013 elossa 106 Suomen-poikaa, joiden keski-ikä on lähes 90 vuotta.

Muualla maailmassa; Kanadassa, USA:ssa, Australiassa ja Ruotsissa asuu yli 50 Suomen-poikaa, tarkkaa lukua ei tiedä kukaan.

Kaikille Suomen-pojille, ympäri Viroa, samanlaiset Kajaanin harmaasta graniitista veistetyt hautakivet on kustantanut Suomessa toimiva Suomen-poikien Perinneyhdistys ry.

Kirjoittaja, pioneerikapteeni evp. Risto Kurki Tampereelta on perehtynyt vuodesta 1990 lähtien virolaisten ns. Suomen-poikien kohtaloihin. Hän on kirjoittanut heidän elämänvaiheistaan toistasataa eri lehtikirjoitusta ja laatinut parikymmentä henkilöhaastattelua sekä pitänyt yli 50 esitelmää.

